

Дорул ватан нашриёти қошидаги илмий бўлим тайёрлаган
Таржимон: Абу Туроб Ўший

Ким баҳтиёр?

Қадимий мактабниң қадимий мактаби Муқаддима

Бутун оламлар Парвардигори Аллоҳ таолога ҳамду санолар,
Пайғамбаримиз Мұхаммад Мустафо соллоллоҳу алайҳи ва салламга
салоту саломлар бўлсин.

Азиз биродарим!

«Бахтли бўлди, ғалаба қилди, ютуққа эришди» бу каби сўзларни сиз билан биз кўп эшитамиз. Масалан, фалончи баҳтли бўлди, фалончи мукофотга эришди, фалончи машина ютиб олди, яна бири медал ютди, бир футбол жамоаси бошқа жамоани кўп ҳисоб билан мағлуб қилиб ютуққа сазовор бўлди. Ваҳоказо шунга ўхшаш дунё мукофотлари ва совринларига боғлиқ сўзларни эшитамиз. Бироқ, бизлардан озчилигимиз баҳт, ютуқ, ғалаба сўзларига қалб кўзи билан қараймиз. Хусусан дунёпарастлик кенг тарқаган ушбу замонда кўпчилик одамлар ҳақиқий баҳт-саодат нима эканини унугиб қўймоқдалар ва ёлғон баҳтга алданиб баҳтсиз бўлиб қолмоқдалар. Шу боис ушбу мўъжазгина рисолани сиз азизларга тақдим этмоқчиман. Шояд, ушбу рисола сабабли Аллоҳ таоло ҳаммаларимизни дунё ва охиратда ҳақиқий баҳт-саодатга эришувчилардан қилса!

Азҳарий Аҳмад Маҳмуд.Хақиқий саодат

Дунёдаги баҳт-саодат, ютуқ - ғалабаларга кўпинча маккорлик ва алдов

йўллари билан етишилади. Гарчи тўғри йўл билан эришилса ҳам унда бир нуқсон яъни, камчилик бўлади, ёки вақтлар ўтиб ўша баҳтиёр инсонинг баҳтли онлари унитилиб, ўзининг хотирасидан ўчиб ҳам кетиши мумкин. Масалан, бой бўлгандан кейин камбағал бўлиб қолиш, кучлиликдан сўнг кучсиз бўлиб қолиш, соғломликдан сўнг касал бўлиш, йигитликдан сўнг қариш кучдан қолиш, чиройли бўлишдан кейин ҳунук бўлиб қолиш ва ҳакозо... Ҳудди шунингдек баҳтиёр ҳаёт ҳам бир ҳил маромда давом этавермайди, балки бир кунмас бир кун албатта ўз ниҳоясига етади. Демак, ўткинчи баҳт ҳақиқий баҳт деб эътибор қилинмас экан.

Ундай бўлса ҳақиқий баҳт-саодат нима?

Ҳақиқий баҳт-саодат... Ўлим келганда мусулмон ҳолда вафот этиш ва қабрда сўроқ-савол қилувчи фаришталарнинг саволларига «Роббим Аллоҳ диним Ислом, Пайғамбарим Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам», деб жавоб беришда ҳамда Сирот кўпригидан омонлик билан ўтиб олишдадир. Ҳақиқий баҳт одамларнинг номаи аъмоллари тарқатиладиган кунда, киши ўз номаи аъмолини ўнг қўлдан олишидадир. Мана шу ҳақиқий БАХТдир.

Аллоҳ таоло деди:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ يَرْكَعُونَ إِذْ يَرْكَعُونَ * إِذْ يَرْكَعُونَ إِذْ يَرْكَعُونَ﴾

Бас, энди ўз китоби - номаи аъмолини ўнг қўлидан берилган киши «Мана менинг китобимни ўқинглар. Дарҳақиқат, мен ҳисоб-китобимга (яъни, Охиратдаги ажр-мукофатга) рўбарў бўлишимни билган эдим» дер. (Ал-Ҳааққа: 19,20)

Ислом Нури

Биродарим! Мана бу баҳтиёр одамни шоду-хуррамлигидан ҳаммага нидо қилишига бир қаранг! «Дархақиқат мен китобимни ўнг кўлимдан олдим, мана шу менинг ютуғим ва абадул-абад баҳтиёр эканимнинг белгисидир. Эй одамлар! Қаранглар! Китобимни ўқиб кўринглар, мен мана шу баҳтли кун келишига ишонар эдим, шунинг учун ҳам мен яхши амаллар қиласар эдим», деб нидо қилмоқда.

Энди унга берилажак мукофотга қаранг. Аллоҳ таоло деди:

﴿إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُعْلَمَاتَ * إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُعْلَمَاتَ الْمُؤْمِنُونَ * إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُعْلَمَاتَ الْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنُونَ * إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُعْلَمَاتَ الْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنُونَ﴾

«Сўнг у кўнгилли ҳаётда, мевалари (аҳли жаннат учун) **яқин бўлган юксак жаннатда бўлур.** (Жаннат аҳлига): **«Ўтган кунларда** (яъни, ҳаёти дунёда) **қилиб ўтган** (эзгу) **амалларингиз сабабли** (ушбу ноз-неъматларни) **пок билиб еб-ичаверинглар»** (дейилур). (Ал-Ҳааққа: 21-24).

Энди эса охирати учун хеч қандай эзгу ишлар қилмай умрини беҳудага зое қилиб натижада ҳасрат-надомат чекаётган одамнинг аҳволига бир назар солинг! Аллоҳ таоло деди:

﴿إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُعْلَمَاتَ الْمُؤْمِنُونَ إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُعْلَمَاتَ الْمُؤْمِنُونَ * إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُعْلَمَاتَ الْمُؤْمِنُونَ﴾

«Энди ўз китоби чап қўлидан берилган кимса эса дер:» Эх, қани энди менга китобим берилмаса эди! **Ва ҳисоб китобим** (яъни

Ислом Нури

оладиган жазойим) **нима эканлигини билмасам эди! Эҳ қани энди ўша** (биринчи ўлим барча нарсани) **тутатувчи-узувчи** (ва Қиёматдаги мана бу қайта тирилиш бўлмаса) **эди!** **Менга** (не-не машакқатлар билан топган) **мол-дунёйим асқотмади-я!** **Мулку салтанатим ҳам халок бўлиб кетди-я!**» (Ал-Ҳааққа: 25-29).

У бечора қандай амал қилган бўлса, шунга яраша жазо олади. Биродарим, Унга берилажак жазо қандай бўларкин! Аллоҳ таоло деди:

Оннинг * Оннингни оннингни оннингни * Оннингни оннингни
оннингни оннингни * Оннингни оннингни оннингни оннингни оннингни
оннингни оннингни оннингни * Оннингни оннингни оннингни оннингни
оннингни * Оннингни оннингни оннингни оннингни оннингни * Оннингни оннингни
оннингни оннингни оннингни оннингни оннингни

(Бас Аллоҳ жаҳаннам қўриқчиларига дер): «**Уни ушлаб киshanланглар! Сўнgra дўзахга ташланглар! Сўнgra узунлиги етмиш газ бўлган занжирга солиб боғланглар!** Чунки у (ҳаётий дунёдалик пайтида) **Улуғ Аллоҳга иймон келтирмас эди. Ва мискин-бечораларга таом беришга** (ўзини ҳам, ўзгаларни ҳам) **тарғиб қилмас эди.** Бас бугун, бу ерда унинг учун бирон дўст-мададкор йўқдир. **Ва бирон таом йўқдир!** **Фақат йирингдан бўлган** (бир таом борки). **Уни фақат** (йўлдан) **адашган** (кофир)ларгина **ерлар.**» (Ал-Ҳааққа: 30-37).

Биродарим! Ҳақиқий баҳт-саодатга эришган одам ким эканини билиб олдингизми? Аллоҳ таолонинг қуйидаги ояти ҳақида ҳам бир фикр юргизиб кўринг. Ҳақ таоло деди:

БАХТИЁРДАРЛАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН БАХТИЁРДАРЛАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН БАХТИЁРДАРЛАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН

«Бас ким дўзахдан четлатилиб, жаннатга киритилса,
муҳаққақ (баҳт-саодатга) эришгай.» (Оли-Имрон: 185). Демак,
биродарим, ҳақиқий баҳт-саодат — дўзахдан нажот топишда ва
жаннатга сазовар бўлишда экан. Зеро, жаннат аҳли билан дўзах ахли
ўртасида, нажот топганлар ҳамда халок бўлганлар ўртасида, ғолиблар
ва мағлублар ўртасида, баҳтиёrlар ҳамда баҳтсизлар ўртасида жуда
кatta фарқ бор. Улар ҳаргиз баробар бўлмайдилар. Аллоҳ таоло деди:

БАХТИЁРДАРЛАРДАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН БАХТИЁРДАРЛАРДАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН БАХТИЁРДАРЛАРДАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН

Дўзах эгалари билан жаннат эгалари баробар бўлмас. Жаннат
эгалари (баҳт-саодатга) эришувчи зотлардир. (Ҳашр: 20).**Баҳт-**
саодат ва нажот йўли

Биродарим! Эҳтимол сиз айтилган сўзлардан сўнг «ҳақиқий баҳт-
саодатга қандай қилиб эришилади?» «Бунинг йўли қандай экан?» деб
сўрарсиз! Саволингизга жавобан Ҳақ таолонинг ушбу оятини
келтираман:

БАХТИЁРДАРЛАРДАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН БАХТИЁРДАРЛАРДАРДАН АЛДАРЛАРДАРДАН

Биз Китобда (Лавҳул-Маҳфузда) **бирон нарсани**
қўймай (ёзгандирмиз). (Анъом: 38).

Биродарим! Сиз Қуръон Карим тиловатини ўзингизга лозим тутинг ва
Қуръон оятларини тиловат қилганингизда оятларни тадаббур-
тафаккур қилинг. Зеро, Қуръон Каримда – баҳтиёrlар ва баҳтсизлар
ҳақида ҳамда баҳтиёrlар қайси амаллари сабабли баҳтиёр бўлганлари

Ислом Нури

ва баҳтсизлар қайси амаллари туфайли баҳтсиз бўлганлари ҳақида кўп маълумотлар келтирилган.

Биродарим! Ушбу мўъжазгина рисолада Қуръон Каримда зикр қилинган баҳтиёрларнинг тўққизта сифати келтирилгандир. Ушбу сифатларни ўқиб сиз ҳам ўша сифатлар билан сифатланинг-ки, мазкур сифатлар сизда топиладиган бўлса, шак-шубҳасиз ҳақиқий баҳтиёрлардан бўласиз.**Биринчи сифат: Иймон**

Иймон сифатини ўзида гавдалантирган кимса, дунёда ҳам охиратда ҳам баҳтиёрлар сафида бўлади. Зоро, иймон сифати баҳтиёрларнинг энг биринчи ва тамал сифати бўлиб, баҳтиёрларнинг қолган сифатлари унинг устига қурилади. Аллоҳ таоло Ўзинг каломи раббонийсида мўминларга ато этиладиган неъматларни баён қилиб деди:

Аллоҳ мўмин, мўминаларга остидан дарёлар оқиб турадиган,
улар абадий қоладиган жаннатлар ва мангут жаннатлардаги
покиза масканларни ваъда қилди. Аллоҳнинг ризолиги эса
ҳамма нарсадан улуғроқдир. Мана шу
буюк (баҳт) саодатдир. (Тавба: 72).

Аллоҳ таоло деди:

Copyright 2022 • Ислом Нури • www.islomnuri.com

Ислом Нури

Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги
Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги
Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги

«Мўмин ва мўминаларнинг олдиларида ва ўнг томонларида нурлари (қилган яхши амалларига ярашав ёритиб) **кетаётганини кўрадиган Кунни** (эсланг! Ўша кунда уларга дейилур): » **Сизлар учун бугунги ҳушхабар - остидан дарёлар оқиб турадиган, (сизлар) мангу қоладиган жаннатлардир. Бу буюк (бахт) саодатнинг ўзидир!**» (Ҳадид: 12).

Аҳли сунна вал жамоа уламолари иймоннинг таърифини қуидагича таърифлайдилар. **«Иймон» қалб билан тасдиқ этиб тил билан иқрор бўлиш ҳамда аъзолар билан дин арконларига амал қилишдир.** Кишинг иймони тоат-ибодатлар билан зиёдалашади **ва гуноҳ - маъсиятлар туфайли камаяди.** Демак, иймон қалбда бўлади, тил уни иқрор қиласди ва амал уни тасдиқлайди.

Бироқ, шундай кимсалар борки, агар уларни намоз ўқиш, рўза тутиш каби Аллоҳ таоло буюрган амалларга тарғиб қилсангиз ёки гуноҳ ишлардан қайтарсангиз, у: Биродар! Одамнинг дили тоза бўлса бўлди, намоз ўқимасам ҳам ичим иймонга тўла, деб амалсиз иймонни даъво қиласдилар. Агар уларинг қалбларида иймон бўлганда эди албатта ўша иймон уларнинг амалларида кўринган бўлар эди.

Иккинчи сифат: Солих амал

Биродарим, билингки, ҳақиқий иймон ўз соҳибини Аллоҳ ва Унинг Пайғамбарига итоат қилишга ҳамда солих амал қилишга ундейди. Аллоҳ таоло деди:

**«Эй мўминлар, Аллоҳдан қўрқинглар, тўғри сўзни
сўзланглар! (Шунда Аллоҳ) амалларингизни ўнглар ва
гуноҳларингизни мағфират қилур. Ким Аллоҳга ва унинг
Пайғамбарига итоат этса, бас у буюк (бахт) саодатга эришибди. (Аҳзоб сураси 70 71-оят).**

Бу оятда иймон билан солиҳ амални бир-бирига боғланиб келишидан шу нарса англашиладики, киши ҳақиқий баҳтга эришиши учун ушбу икки сифат унда топилиши лозим. Исломда солиҳ амалнинг аҳамяти катта бўлгани учун ҳам, аксар оятларда Аллоҳ таоло иймон билан амални ёнма-ён келтиради. Ҳақ таоло деди:

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□

«Бас, иймон келтирган ва яхши амаллар қилған зоттарга келсак, уларни Парвардигорлари - Аллоҳ Ўз раҳмати, жаңнатига дохил қилур. Бу очиқ баҳтнинг ўзидир. (Жосия: 30)

Яна марҳамат қилиб дедики:

Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан

«(Аллоҳ) сизларни тўпланиш Кунига

тўплашини (эслангиз)! **Бу** (одамлар) **бир-бирларини *ҳасратга қўйиб кетадиган*** (фойда-зиён) **Кундир** (яъни, иймон эгалари кофир ва фосиқларни ҳасрат-надоматда қолдирадилар. Улар Жаннатдаги неъматларга кириб кетишади, кофирлар дўзах азобига дучор қилинишади). **Ким Аллоҳга иймон келтирса ва яхши амал қилса** (Аллоҳ) унинг ёмонликларини ўчирур ва уни остидан дарёлар оқиб турадиган, (барча жаннат аҳли) **абадул-абад қоладиган жаннатларга киритур.** **Бу эса буюк баҳтдир.** (Тағобун: 9).

Аллоҳ таоло деди:

Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан

«Албатта иймон келтирган ва яхши амаллар қилган зотлар учун остидан дарёлар оқиб турадиган жаннатлар бордир. Мана шу буюк (баҳт) саодатдир.» (Буруж: 11).

Биродарим, ушбу оятларга назар солсангиз ҳақиқий баҳт-саодат иймон ва солиҳ амалнининг меваси эканлигини билиб оласиз.**Учинчи сифат: Эргашиш ва бидъатни тарк этиш**

Баҳтга эришувчи мўминларнинг сифатларидан яна бири, эргашиш ва бидъатни тарк қилишдир. Аллоҳ таоло деди:

Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан Ҳизбаттуннан

Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги
Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги Ҳизбуттаги

«Муҳожир ва ансорларнинг биринчи пешқадамлари ва уларга чиройли амаллар билан эргашган зотлар- Аллоҳ улардан рози бўлди ва улар ҳам ундан рози бўлдилар. Яна (Аллоҳ) улар учун остидан дарёлар оқиб турадиган, улар абадий қоладиган жаннатларни таёrlаб қўйди. Мана шу буюк баҳт-саодатдир. (Тавба: 100)

Эргашиш ва бидъатни тарк қилиш икки асосга кўра рўёбга чиқади.
Қилаётган ибодатимиз:

1. Ҳолис Аллоҳ учун бўлиши.
2. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг суннатларига мувофиқ бўлиши.

Фузайл ибн Иёз Аллоҳ таолонинг: (Эй инсонлар, У) **сизларнинг қайсиларингиз чиройлироқ амал қилувчи эканлигингизни имтиҳон қилиш учун ўлим ва ҳаётни яратган Зотдир. У Қудратли ва Мағфиратлидир.** – деган ояти ҳақида: Сизларнинг қайсиларингиз ҳолисроқ ва тўғрироқ амал қилувчи эканингизни имтиҳон қилиш учун ўлим ва ҳаётни яратди, дедилар. Шунда ҳузурида ўтирган одамлардан бири сўради: Ҳолисроқ ва тўғрироқ дегани нима? Фузайл ибн Иёз: Агар амал ҳолис бўлса-ю тўғри бўлмаса у амал қабул бўлмайди, ёки аксинча амал тўғри бўлса-ю бироқ ҳолис бўлмаса бу амал ҳам қабул бўлмайди. Ҳолис амал фақат Аллоҳ учун бўлган амал, тўғри амал эса, Расулуллоҳнинг суннатларига мувофиқ бўлган амалдир, дедилар.

Сүфён Саврий айтадилар: Бидъат шайтонга маъсиятдан кўра суюклироқ. Чунки, гуноҳдан тавба қилинади. Бироқ, бидъатдан тавба қилинмайди .(Яъни гуноҳ қилган одам қилган иши гуноҳлигини билади, билмаса билган куни тавба қилиши мумкин, лекин бидъатчи мен тӯғри, савобли иш қиляпман деб ўйлайди ва қилган бидъатига тавба қилишни хаёлига ҳам келтирмайди).

Абу Айюб Сихтоний шундай деган эканлар: Бидъатчи қанча күп тиришса, шунча күп Аллоҳ таолодан үзоклашади.

Тұртқынчи сифат: Гунохларни тарк қилиш

Гуноҳлар одамнинг қалбини бузиб қоронfilaширади натижада гуноҳ қилувчи одам дунёда ҳам охиратда ҳам Аллоҳнинг жазосига мустаҳиқ бўлиб қолади. Гуноҳлар одамдан баҳтни кетказиб баҳтсизликни олиб келишга сабаб бўлади ҳамда умрнинг баракасини ўчиради.

Биродарим, баҳт-саодатга эришиш, дўзахдан нажот топиш гуноҳларни тарк қилиш билангина бўлади. Аллоҳ таоло деди:

« Аршни кўтариб турадиган ва унинг атрофидаги (фаришталар) Парвардигорларига ҳамду сано айтиш билан (У зотни барча айбу нуқсонлардан) поклаб-тасбеҳ айтурлар ва У зотга иймон келтирурлар, ҳамда иймон келтирган кишиларни мағфират қилишини сўрарлар: «Парвардигоро, Ўзинг раҳмат-мехрибонлик ва илм жиҳатидан барча нарсадан кенгдирсан. Бас (гуноҳларидан) тавба-тазарруъ қилган ва Сенинг йўлингга эргашган кишиларни Ўзинг мағфират қилгин ва уларни дўзах азобидан сақлагин. 8. Парвардигоро, уларни ҳам, уларнинг ота-боболари, жуфти ҳалоллари ва зурриётлари орасидаги солиҳ-мўмин бўлган кишиларни ҳам йўзинг уларга ваъда қилган мангубини жаннатларга дохил қилгин. Албатта Сенинг Ўзинггина қудрат ва ҳикмат соҳибидирсан. (Парвардигоро) Ўзинг уларни (гуноҳларининг) ёмонликларидан асрагин. Кимни ўша кундаги ёмонликлардан асрассанг, бас, ҳақиқатан унга раҳм-шафқат қилибсан. Мана шу буюк баҳт-саодатдир. (Фоғир: 7-9)

Бу оятда Аллоҳ таоло гуноҳларни тарк қилиб улардан тавба қилиш У Зотнинг раҳматига сазовор бўлишни ва Аллоҳ раҳм қилган кимса эса буюк баҳтга эришишини баён қилмоқда. Бошқа оятда аҳли тоат, аҳли ибодатлар қандай қилиб баҳт-саодатга эришганини ҳамда маъсият аҳли эса нима сабаб баҳтсиз бўлиб ҳор бўлганликларини баён қилиб деди:

Ҳамда
Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда
Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда * Ҳамда
Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда Ҳамда
14 - 13 :Ҳамда] Ҳамда].

«Ким Аллоҳ ва Унинг Пайғамбариға итоат этса, (Аллоҳ) уни остиларидан дарёлар оқиб турадиган жаннатларга киритиб, ўша жойда абадий (ҳаёт баҳш этар). Бу бу катта зафардир. Ким Аллоҳ ва унинг Пайғамбариға итоатсизлик қилиб Аллоҳнинг белгилаб қўйган ҳадларидан тажовуз қилса, уни абадий қоладиган жойи бўлмиш дўзахга киритур. Ва унинг учун хор қилувчи азоб бордир (Нисо: 13, 14).

Яҳё ибн Муоз Аррози шундай деган эканлар: Ақли бор одамнинг мана бундай дуо қилишидан ажабланаман. У дуосида: «Аллоҳим менинг бошимга тушадиган мусибатлар сабабли душманларимни хурсанд қилмагин» – дейди. Ҳолбуки, ўзи душманларини хурсанд қиласи. Шунда бу қандай бўлади, деб сўралди? Аллоҳга осий бўлади сўнг Қиёмат куни ҳар бир душман унинг ҳолини кўриб хурсанд бўлади.**Бешинчи сифат: Ростгўйлик**

Ростгўйлик – қиёматда саодатманд бўладиган мўминларнинг сифатларидандир. Аллоҳ таоло деди:

119 : 〔 〕。

«Аллоҳ айтди: бу Кун (яъни Қиёмат Куни) ҳаққи-рост иймон келтирғанларга рост сўзлари фойда берадиган Кундир. Улар учун остидан дарёлар оқиб турадиган жаннатлар бордир. Улар унда абадий қолажаклар. Улардан Аллоҳ рози бўлди, улар ҳам Аллоҳдан рози бўлдилар, Бу эса үлуг бахтдир.» (Мойда: 119-оят).

Ибнүл Қойиим раҳимаҳуллоҳ айтадики: Аллоҳ таоло иймон аҳлига ростгүй-содиклар билан бирга бўлишни буюрди:

«Эй мүминлар, Аллохдан қўрқингиз ва ростгўй бўлган зотлар билан бирга бўлингиз! (Тавба: 119) ва яна деди:

**«Кимда-ким Оллоҳ ва пайғамбарга итоат этса, ана ўшалар
Оллоҳ инъомларига сазовор бўлган зотлар – пайғамбарлар,
ростгўйлар, шаҳидлар ва солиҳ кишилар билан бирга
бўлурлар.» Ана шулар Рафиқул-аълодирлар » Улар эса энг яхши
ҳамроҳлардир.» (Нисо: 69)**

Аллоҳ таолога содиқ-ростгүй бўлиш бандалар учун яхшироқдир.

21 : [□□□] □□□□□].

Энди қачон иш — жанг муқаррар бўлса у ҳолда агар улар Оллоҳга (иймон келтириш ва Унинг жанг қилиш ҳақидаги амрига итоат этишда) содик-ростгўй бўлганларида, албатта ўзлари учун яхшироқ бўлур эди.

Аллох одамларни икки қисмга, росгүйлар ва мунофиқларга бўлиб

қўйди. Ҳақ таоло деди:

Аллоҳ содик бўлган кишиларни ростгўйликлари сабабли
мукофатлаш учун, мунофиқларни эса агар Ўзи

хоҳласа (мунофиқлик холларида ўлдириб) **азобга гирифтор** этиш
ёки (улар иймон келтириб, тавба қилсалар), **тавбаларини қабул**
қилиб (гуноҳларини мағфират этиш) **учун** (мазкур синовга дучор
қилди). (Аҳзоб: 24). Иймоннинг асоси ростгўйликдир, нифоқнинг асоси
эса ёлғончиликдир. Бир қалбда иймон ва нифоқ ҳаргиз жам бўлмайди.
Шунга кўра, Иймонли одамда ёлғончилик иллати
топилмайди. **Олтинчи сифат: Аллоҳдан қўрқиш**

Аллоҳдан қўрқиш кишини гуноҳ ишларга қўл уришдан тўсади.
Гуноҳлардан йироқ бўлиш эса кишини дўзахдан четлатилиб, жаннатга
киритилишига сабаб бўлади.

Аллоҳ таоло деди:

* Ахъяни муроди муроди муроди муроди муроди муроди муроди
муроди муроди муроди муроди муроди муроди муроди муроди муроди

**«Айтинг: Албатта, мен агар Парвардигоримга итоатсизлик
қилсан, Улуғ Кунда (Киёматда Аллоҳ тамонидан) бўладиган
азобдан қўрқаман. Ўша Кунда кимдан (азоб) четлатилса, бас,
унга (Аллоҳ) раҳм қилибди. Мана шу очик Мана шу очик
нажотдир!» (Анъом:15, 16).**

Ислом Нури

Аллоҳ таолодан қўрқиши - У Зот сиз билан бизга фарз қилган амаллардан биридир. Зеро Ҳақ таоло деди:

Оннинг куръони маддати

«Мендангина қўрқингиз.» (Бақара: 40-оят). Бошқа ояти каримада шундай деб марҳамат қилди:

Оннинг куръони маддати Қўрқингиз Қўрқингиз

«Инсонлардан қўрқмангиз мендан қўрқингиз» (Моида: 44). Куйидаги оятда эса иймонни Аллоҳ таолодан қўрқишига боғлаб келтирди:

Оннинг куръони маддати Қўрқингиз Қўрқингиз Қўрқингиз Қўрқингиз Қўрқингиз

«Бас, агар мўмин бўлсангизлар, улардан қўрқмангиз, Мендан қўрқингиз!». (Оли имрон: 175).

Оиша разияллоҳу анҳо дедилар: Мен эй Расулуллоҳ, Аллоҳ таолонинг ушбу сўзидағилар:

Оннинг куръони маддати Қўрқингиз Қўрқингиз Қўрқингиз Қўрқингиз 60 :[Қўрқингиз] Қўрқингиз Қўрқингиз Қўрқингиз]

«Яхши амалларни қилишда тиришадиганлар, қалблари эса амаллари қабул бўлмай қолишидан ва Аллоҳ ҳузурига ҳисоб-китоб учун қайтган пайтларида дўзах азобидан нажот бермай қолишидан хавфда бўлади»(Муъминун: 60) Бу оятдаги зино қиладиган, ароқ ичадиган ва ўғирлик қиладиган одамми? «Йўқ, эй Сиддиқнинг қизи, у рўза тутадиган, намоз ўқийдиган, садақа

берадиган ва бу амаллари қабул бўлмай қолишидан қўрқадиган одам,» дедилар.

Ҳасан Басрий бу оят ҳақида шундай деди: Аллоҳга қасамки, улар тоат-ибодатларни қилган, ибодатларда тиришган ва амаллари ўзларига қайтарилишидан қўрқсан кишилар. Мўмин яхшилик билан қўрқув ўртасини жамлайди, мунофиқ ёмонлик билан хотиржамлик ўртасини жамлайди.

Бахтли одамларни сифатлаб деди:

«Ким Аллох ва Унинг Пайғамбариға бўйсунса ва Аллоҳдан қўрқиб, тақво қилса, бас, ана ўшаларгина (баҳт-саодатга) эришувчилардир.» (Нур: 52).

Еттинчи сифат: Такво

Аллоҳ таоло ўзининг китобида тақвадорларни саодати ва уларнинг ютуклари хакида ҳабар бериб деди:

*□□□□□□□□□□□□□□□□□□ *□□□□□□□□□□□□□□□□□□
□□□□□□□□ *□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□ *□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□
□□□ *□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□ *□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□
□□□

Албатта тақвадор зотлар (У Кунда) осойишта жойда, боғлар ва

чашмалар устида бўлурлар. Улар бир-бирларига рўбарў бўлган ҳолларида ипак шойидан либослар кийиб (ўтиурлар). Мана шундай! Яна Биз уларга оҳу кўз хурларни жуфту ҳалол қилиб қўйгандирмиз. Улар у жойда тинч-хотиржам бўлган ҳолларида (хизматкорлардан) барча мева-чевани чақиурлар. Улар (жаннатда) биринчи ўлимдан (яъни, ҳаёти дунёдан кўз юмганларидан) бошқа ўлимни тотмаслар.(Аллоҳ) уларни дўзах азобидан сақлагандир. (Бу) Парвардигорингиз томонидан бўлган фазлу марҳаматдир. Мана шу буюк баҳт-саодатдир.(Духон: 51-57-оятлар)

Яна Аллоҳ таоло тақводорлага дунёда ҳам охиратда ҳам хушхабар берди:

Ҳам Ҳамониённи Ҳамониёни * Ҳамониённи Ҳамониёни Ҳамониённи Ҳамониённи
Ҳамониённи Ҳамониёни Ҳамониённи Ҳамониённи Ҳамониённи Ҳамониённи Ҳамониённи
Ҳамониённи Ҳамониёни Ҳамониённи Ҳамониённи Ҳамониённи

Иймон келтирган ва (Аллоҳдан) тақво қилган зотлар учун ҳаётий дунёда ҳам Охиратда ҳам хушхабар бордир. Аллоҳнинг Сўзлари (оятлари) ўзгартирилмас. Мана шу (мазкур неъматларга эришиш) буюк баҳт-саодатдир.(Юнус: 63-64-оятлар)

Биродарим! Билингки, тақво сифати ҳамма яхшиликларни ўзида мужассам этган сифатдир. Тақвонинг ҳақиқати - Яратган Зотнинг буйрқларига бўйсуниш ҳамда Аллоҳ қайтарган нарсалардан қайтиб У Зотнинг жазосидан сақланишдир. Тақвонинг тўрт даражаси бўлиб, улар қуидагилар:

1. Ширкдан сақланиш.

2. Маъсият ва гуноҳ ишлардан сақланиш.
3. Шубҳали нарсалардан сақланиш.
4. Охиратга фойда бермайдиган ортиқча нарсаларни тарк қилиш.

Рўзборий роҳимаҳуллоҳ: Сени Аллоҳдан узоқлаштирадиган нарсаларни тарк этишинг тақводир, деганлар.

Биродарим! Шуни билингки, кишида илм бўлмаса, унда тақво ҳам бўлмайди. Чунки, жоҳил кимса нимадан тақво қилишни билмайди. Бакр ибн Хунайс айтган эканлар: Нимадан тақво қилишни билмайдиган киши қандай қилиб тақводор бўлсин?

Саккизинчи сифат: Аллоҳ йўлида жиҳод қилиш

Аллоҳ йўлида жиҳод қилиш энг афзал амалларнинг биридир. Абдуллоҳ Ибн Масульд разияллоҳу анҳу Набий соллаллоҳу алайҳи ва салламдан қайси амал Аллоҳга суюклироқ – деб сўради. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ўз вақтида ўқилган намоз, дедилар. Сўнгра қайси? Деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ота-онага яхшилик қилиш, дедилар. Сўнг қайси? деди, Аллоҳ йўлида жиҳод қилиш, деб жавоб бердилар. (Муттафақун алайҳ).

Аллоҳ таоло Унинг йўлида жиҳод қилишни қиёмат кунидаги баҳт-саодатга сазовор бўлиш сабабларидан қилди. Аллоҳ таоло деди:

…………… Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони
…………… Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони
…………… Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони *
…………… Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони
…………… Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони
89 , 88 :…………… Ҷаҳони Ҷаҳони Ҷаҳони].

«Лекин Пайғамбар ва у билан бирга бўлган, иймон келтирган зотлар молу жонлари билан жиҳод

қилдилар. (Барча) яхшиликлар ана ўшалар учундир. Нажот топувчилар ҳам уларнинг ўзидири. Аллоҳ улар учун остидан дарёлар оқиб турадиган, улар абадий қоладиган жаннатларни таёrlаб қўйгандир. Мана шу буюк саодатдир.» (Тавба: 88, 89)

Аллоҳ йўлидаги жиҳод Аллоҳ азза ва жалла билан бўлган тижоратнинг энг улкани ва энг фойдалиси. Аллоҳ таоло деди:

Оннинг ахлати тизибони ташкил этишни кечиклайдиганни кечиклайдиганни
жонларни кечиклайдиганни * тизибони ташкил этишни кечиклайдиганни
жонларни кечиклайдиганни тизибони ташкил этишни кечиклайдиганни
жонларни кечиклайдиганни тизибони ташкил этишни кечиклайдиганни
жонларни кечиклайдиганни тизибони ташкил этишни кечиклайдиганни * тизибони
ташкил этишни кечиклайдиганни жонларни кечиклайдиганни тизибони ташкил этишни
12 - 10 :тозибони ташкил этишни кечиклайдиганни жонларни кечиклайдиганни].

«Эй мўминлар, сизларга аламли азобдан нажот берадиган бир «тижорат»ни кўрсатайми? (Ўша «тижорат» мана будир)— **Оллоҳ ва Унинг пайғамбариға иймон келтиурсизлар ва Оллоҳ йўлида мол ва жонларингиз билан жиҳод қилурсизлар. Мана шу агар билсангизлар ўзларингиз учун энг яхши (иш)дир. 12.** (Агар шундай қилсангизлар, Оллоҳ) **сизларнинг гуноҳларингизни мағфират қилур ҳамда сизларни остидан дарёлар оқиб турадиган жаннатларга ва абадий жаннатлардаги покиза масканларга киритур. Бу эса улуғ баҳтдир.**» (Саф: 10-12) **Тўққизинчи сифат: Жинлардан ва инсонлардан бўлган шайтонларга эргашмаслик**

Ислом Нури

Охиратда баҳтиёр қилиб, кишини жаннатга киришига сабаб бўладиган ҳамда дўзах ўтидан сақлайдиган амалларнинг яна бири, жину инсдан бўлган шайтонларга эргашмаслик ҳамда залолатга даъват қилувчи одамларни дўст тутмасликдир. Аллоҳ таоло деди:

Ҳамидон Ҳамиди * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон * Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон Ҳамидон
61 - 50 :Ҳамидон] Ҳамидон Ҳамидон].

«Бас, улар (яъни аҳли жаннат) бир-бирларига қараб савол жавоб қилурлар.(Шундай сухбатларнинг бирда) **улардан бири деди:**

Менинг бир дўстим бор эди. У (менга) Ростдан ҳам сен (ўлганимиздан сўнг яна қайта тирилишимизни) **тасдик** **этувчиларданмисан, бизлар ўлиб, тупроқ ва суюкларга айланиб** **кетган вақтимизда ҳақиқатан ҳам** (қайта тирилиб) **жазоланувчимизми?** дер эди. (Сўзловчи ҳаёти дунёда Охиратни инкор қилган дўсти ҳақидаги ҳикояни тугатгач, жаннатдаги биродарларига): **Сизлар** (ҳам мен билан бирга ўша дўстимнинг дўзахдаги ҳоли нима бўлганига) **қаровчимисизлар?** деди. Сўнг ўзи қараб уни дўзахнинг ўртасида кўргач, деди: **Аллоҳ номига қасамки, дарҳақиқат, сен мени ҳам ҳалок қилаёзган эдинг.** Агар Парвардигоримнинг неъмати (яъни, Ҳидояти) **бўлмаса эди,** албатта мен ҳам (сен билан бирга дўзахга) **хозир**

қилинувчилардан бўлур эдим. (Қани менга айтгин-чи) **бизлар факат биринчи ўлимимииздан бошқа ўлгувчи эмас эканмизми?!** (Бир марта ўлганимиздан сўнг тирилиб жаннатга кирганимиздан сўнг) **азобланувчи эмас эканмизми?** Албатта мана шу (ахли жаннатга етадиган неъматлар) **буюк баҳтнинг ўзидир.** **Бас, амал қилувчилар мана шундай** (мангу баҳт-саодат) учун амал **қилсингилар!** (Вас-саффот: 50-61-оятлар)

Ибн Касирроҳимаҳуллоҳ бу оятнинг тафсирида шундай дейди: Аллоҳ таоло ушбу оятда жаннат ахли ҳақида ҳабар бердики, Улар кўзлар кўрмаган, қулоқлар эшиитмаган, инсоннинг ҳаёлига ҳам келмаган жаннатларда ҳури-айнлар орасида бўлган бир вақтда бир бирларидан дунёда бошларидан ўтказган воқеалар ҳақида сўрамоқдалар, шу пайт улардан бири **Менинг бир дўстим бор эди.** Деб бўлган воқеани айтиб бермоқда. Мужоҳид раҳимаҳуллоҳ айтадилар: унинг у дўсти шайтон эди.

Авфий Ибн Аббосдан ривоят қилиб келтирадиларки, Ибн Аббос: у иймонли одамнинг мушриклардан бўлган дўсти, дедилар. Нима бўлган тақдирда ҳам уларнинг гаплари бир-бирига қарши эмас чунки, шайтон жинлардан ҳам одамлардан ҳам бўлиши мумкин.

Демак, бу оятда зикри келтирилган киши, қайта тирилишга ва ҳисоб-китобга иймон келтирди, Рооббига итоат қилди ва дўстини гапига кирмади ва у юрган йўлдан юрмади натижада унинг бу амали жаннатга киришига ҳамда дўзахдан нажот топишига сабаб бўлди.**Ўнинчи сифат: Сабр**

Ибнул Қойимроҳимаҳуллоҳ айтадилар: Уламолар ҳар бир одамда сабр сифатининг топилиши шарт эканига иттифоқ қилганлар. Зоро, сабр

Ислом Нури

иймоннинг яримиdir. Иймон икки қисмдан иборатdir унинг бир қисми сабр иккинчи қисми эса шукрdir. Сабр қиёматда баҳт-саодатга сабаб бўладиган ибодатларнинг биридir. Бу ҳакда Аллоҳ таоло ўзининг китобида қуидагича ҳабар берди:

Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни
Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни
Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни * Ҳамадонни
Ҳамадонни Ҳамадонни * Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни
:Ҳамадонни] Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни Ҳамадонни
111 – 109].

«Аниқки, Менинг бандаларимдан бир гуруҳи бор эди. Улар: Парвардигоро, (Ўзингга) иймон келтирдик. Бас, сен бизларни мағфират қилгин ва бизларни раҳм айла: Сен Ўзинг раҳм қилувчиларнинг яхшироғидурсан, дер эдилар. Сизлар эса уларни масхара қилдингиз, ҳатто уларнинг (устидан кулиш) сизларга Мени эслашни унутдирди. Сизлар улардан кулган эдингиз. Мен бугун уларни (сизларнинг озор-азиятларингизга) сабр-тоқат қилганлари сабабли мукофатладим улар ҳақиқий (баҳт-саодатга) эришувчилардир. (Мўминун: 109-111-оятлар).

Биродарим! Сабр деганда – Киши ўзини жазавадан, ғазаб қилишдан, тилини эса шикоятлардан, аъзоларини гуноҳлардан тийиш назарда тутилади.

Сабр уч турлидир:

1. Аллоҳнинг таот-ибодатларига сабр қилиш

2. Аллоҳга осий бўлмасликка сабр қилиш
3. Аллоҳнинг имтиҳонларига сабр қилиш.

Абу Яҳё Суҳйб Ибн Синонадан р.з. дан ривоят қилинади.
Пайғамбаримиз Муҳаммад с.а.в. дедилар: Мўминнинг иши ажабланарли, ҳайратомуздир. Ҳамма иши унга яхшилик келтираверади. Бу мўминларга ҳос бўлиб, улардан бошқаларда ундей эмас. Агар унга хурсанд қилувчи нарса етса, шукр қиласди. Бу у учун яхшидир. Агар зарар берувчи нарса етса, сабр қиласди. Бу ҳам унинг учун яхши бўлади. (Имом муслим ривояти).

Аллоҳ таоло ҳаммаларимизни ҳақиқий баҳт-саодатга эришувчилардан қилсин!**ВА АХИРУ ДАЪВАНА АНИЛ ҲАМДУ ЛИЛЛАҲИ РОББИЛ АЛАМИН.**

Ушбу китобчада келтирилган оятлар таржимаси ва изоҳлари, шайх Алоуддин Мансурнинг «Қуръони Азим» тафсиридан олинди.

25/2/2013